

De FNV houdt jaarlijks een enquête onder werknemers in de sportsector. Dit jaar deden 510 sportprofessionals mee die werken bij (commerciële en gemeentelijke) zwembaden, lokale sportbedrijven en sportservicebureaus, landelijke sportbonden en bij sportscholen.

We vroegen onder meer naar financiële zekerheid, werkdruk, personeelsverloop en toekomstverwachtingen. De FNV maakt zich al jarenlang grote zorgen over het oplopende personeelstekort in de sport, en met name in de zwembaden. Terecht blijkt uit de resultaten van de enquête van 2022. Inzet van de FNV is om met deze enquête input op te halen voor betere afspraken in de diverse cao's en oplossingen te vinden waar onze leden, de medewerkers in de sport, baat bij hebben.

- De enquête van dit jaar laat zien dat er een relatie te leggen is tussen onvrede over het salaris en het personeelstekort. Die onvrede zit in de hoogte van het salaris en pensioen en ook in de inschaling van de functies.
- 80% van de respondenten geeft aan dat er bij hun bedrijf sprake is van een personeelstekort.
- Mensen verlaten de sector als ze ergens anders meer waardering ontvangen voor het verantwoordelijke werk dat ze doen.
- Daardoor neemt de werkdruk toe voor hen die blijven.
- 61% geeft aan nooit door te werken bij ziekte. In 2022 was dat nog 72%.
- Het aantal sportprofessionals dat regelmatig onder tijdsdruk werkt is flink gestegen. 32% van geeft aan regelmatig onder tijdsdruk te werken. In 2021 was dat nog 25%.
- Als de zware werkomstandigheden 'nou eenmaal bij het werk horen', wil men er ook voor betaald worden.

"Veel collega's zeggen het zwembad gedag. Salaris en de werkdruk zijn de redenen. Lessen van 9 uur tot 12. Half uur pauze en weer door tot vaak 18.00 uur. Daarna de locatie en kleedruimtes schoonmaken, water meten en spullen opruimen en dit met 2 personen in een half uur. Ben vaak zo moe dat ik thuis direct in slaap val. Geef je dit aan wordt er weinig mee gedaan."

"Te weinig personeel voor het werk wat we doen. Geen back-up als er iemand ziek is."

"Veel overwerk, te weinig mensen. Aannemen van mensen lukt beperkt door een lage cao."

"Bij ons bad is sprake van een flink personeelstekort. Helaas moeten wij dit oplossen door uitzendkrachten aan het bad te zetten die geen enkele ervaring hebben met zwemveiligheid. Zij staan bijvoorbeeld op dinsdag bij een concert achter de bar en op woensdag bij ons aan het bad en op donderdag bij de NS enquêtes af te nemen."

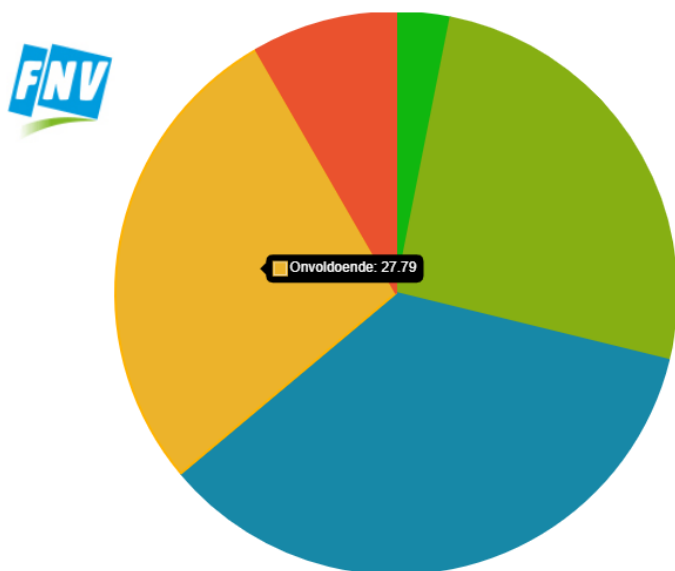
Sport nuttig voor de samenleving

Werknemers in de sport, vooral de zwemonderwijzer, zien hun werk als waardevol voor de samenleving en zetten het gelijk aan onderwijs qua kennis, kunde en maatschappelijk belang. Ze ruilen hun baan in voor een beter betaalde baan in het primair onderwijs of buitenschoolse opvang. Ook geven veel respondenten aan dat ze vanuit de overheid en hun werkgever te weinig waardering voelen voor hun werk.

Inkomen te laag

Een van de belangrijkste redenen om de sector te verlaten is het salarisniveau; afgezet tegen de verantwoordelijkheid die men draagt en de onderwijstaken die men heeft.

- 36% van de sportprofessionals geeft aan dat het salaris onvoldoende is om van rond te komen. In 2021 was dat 30% en in 2020 gaf 27% dat aan.
Bij de cao zwembaden is dat percentage het hoogst: 41%. Bij de cao Vermo het laagst: 14%.
- 59% van de respondenten vindt dat ze niet goed ingeschaald zijn.
Ze krijgen meer verantwoordelijkheden en taken, maar geen aanpassing in de schaalindeling. Organisaties zijn plat, er zijn te weinig doorgroeimogelijkheden. Vaak kunnen ze ergens anders meer verdienen. Dat zien we bij technici, maar ook bij zwemonderwijzers. Die verruilen hun baan voor werk in het primair onderwijs of de buitenschoolse opvang.

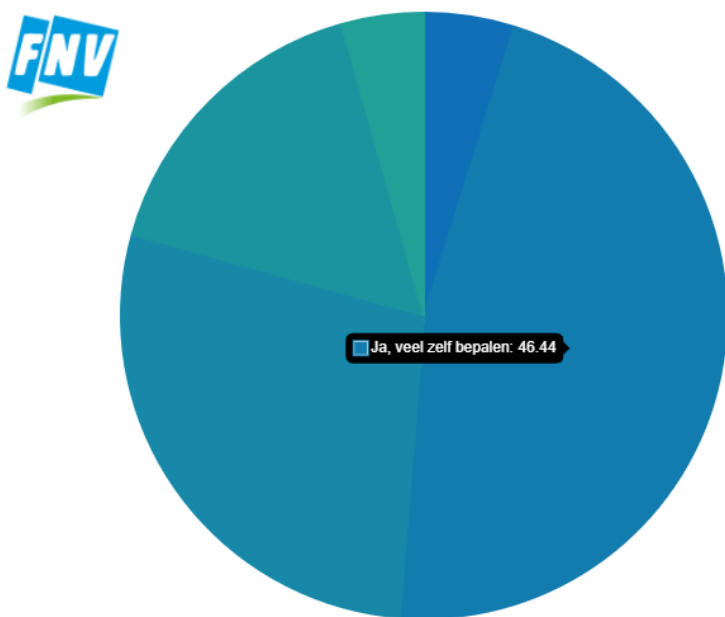
Is je inkomen voldoende voor je levensbehoeften?

#5	Ruim onvoldoende
#4	Onvoldoende
#3	Neutraal
#2	Ja, voldoende
#1	Ja, ruim voldoende

Autonomie en ontwikkeling goed

Medewerkers in de sport ervaren veel autonomie, 51% mag veel zelf bepalen in het werk. Ze krijgen regelmatig meer (coördinerende) taken toegewezen, maar maken niet altijd de gewenste carrièrestap. Werkgevers investeren wel in hun medewerkers door ze opleidingen aan te bieden, waardoor 54% tevreden is over hun ontwikkelmogelijkheden. 59% is daarbij tevreden over hun leidinggevende, een stabiel aantal. Ook vinden medewerkers in de sport hun werk nuttig (94%) voor de samenleving; een groei ten opzichte van 2021 (91%) en 2020 (88%).

De FNV herkent de spagaat van zowel werkgever als werknemer als het gaat om het behouden van personeel. De doorgroeimogelijkheden zijn beperkt door beperkte financiële middelen, waardoor de ontwikkelingsmogelijkheden op een gegeven moment stagneren. Met uitstroom als gevolg.

Mag je de inhoud van je werk zelf bepalen?

#1	Ja, helemaal zelf bepalen
#2	Ja, veel zelf bepalen
#3	Neutraal
#4	Bijna niet zelf bepalen
#5	Nee, helemaal niet zelf bepalen

Werkdruk en verantwoordelijkheid te groot

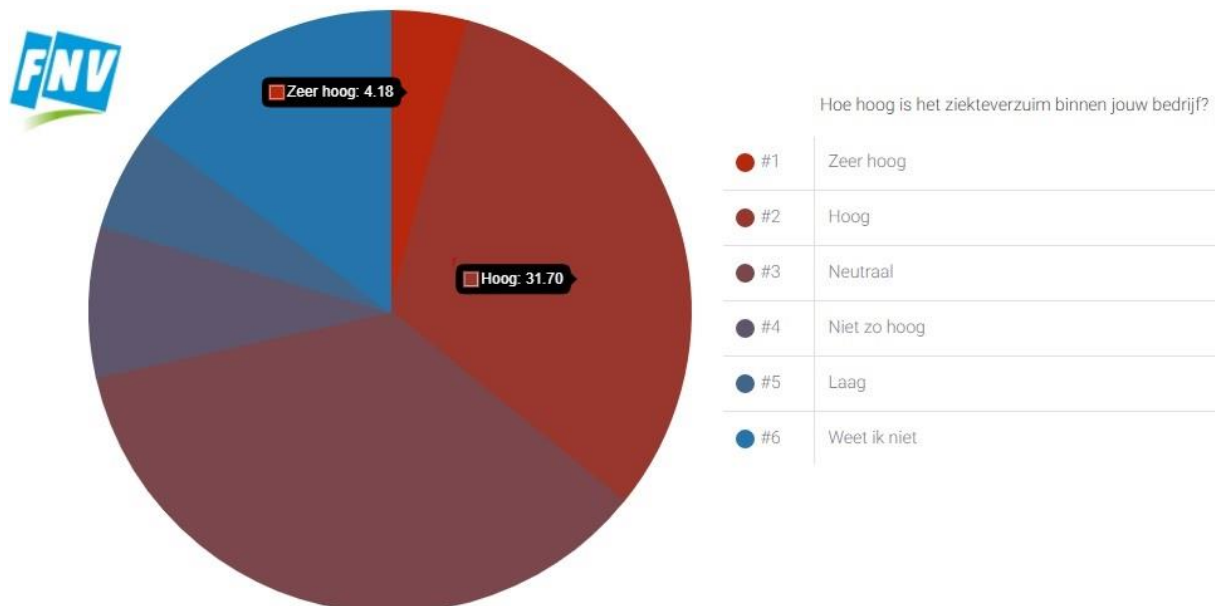
Vooral het personeel van zwembaden werkt veel extra uren vanwege de personeelstekorten. 90% van de respondenten geeft aan regelmatig tot vaak over te werken. Diensten kunnen moeilijk vervuld worden en werknemers lopen op hun tandvlees. Veel overwerk wordt niet extra beloond. Het werken onder tijdsdruk is de laatste jaren redelijk stabiel, maar het aantal respondenten dat regelmatig werkdruk ervaart is hoger dan voorgaande jaren. In 2022 is dat 32% tegen 25% een jaar geleden.

"De werkdruk ligt hoger door personeelstekort, waarbij medewerkers in zekere mate worden gedwongen om meer te werken, terwijl ze niet vrij worden gelaten om de meer gemaakt uren op te nemen."

"Dezelfde hoeveelheid werkzaamheden met te weinig personeel. Nieuwe collega's vertrekken weer snel in verband met loze beloftes."

Ziekteverzuim groeit

36% van de respondenten geeft aan dat op hun locatie het ziekteverzuim hoog tot zeer hoog is, waarbij het aantal mensen dat doorwerkt terwijl ze ziek zijn is gestegen. In 2022 gaf 61% aan nog nooit te hebben doorgewerkt bij ziekte, in 2020 was dat 72%. Het vermoeden bestaat dat mensen zich niet ziek (durven) melden vanwege het personeelstekort. Positief is dat meer mensen dan in voorgaande jaren de begeleiding bij ziekte als goed/zeer goed ervaren.

Werken in de sport, zwaar werk?

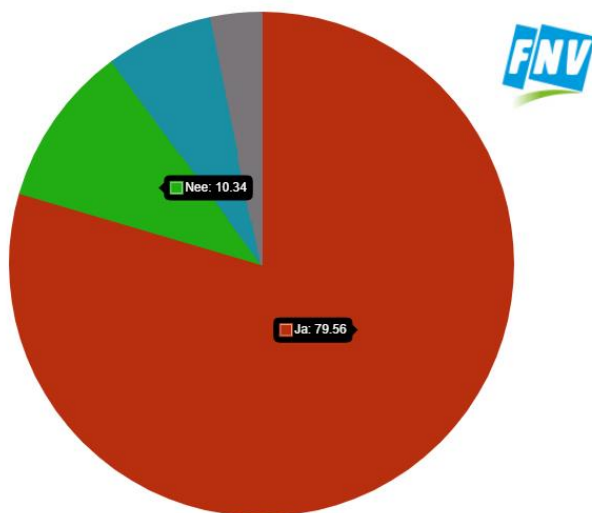
74% van de respondenten die hun werk lichamelijk zwaar tot zeer zwaar vinden (totaal 38%), werkt in de cao zwembaden, 16% in de cao Vermo, een groot verschil. Opvallend is dat 90% van die respondenten regelmatig tot vaak overwerkt. Op de vraag of je werk mentaal zwaar is antwoordt 36% zwaar tot zeer zwaar, daarvan werkt 65% in de cao zwembaden en 19% in de cao Vermo.

"Altijd staan, zitten mag niet. Een pauze wordt niet standaard ingeroosterd bij een dienst langer dan 4,5 uur. Eten mag officieel niet aan de badrand. Zware voorwerpen tillen. Hoge temperaturen en luchtvochtigheid (met chloordamp)."

"Voor mij niet zo, ik werk veel op kantoor, docenten in de zwembaden hebben het zwaar. Altijd warm, altijd herrie, altijd scherp zijn op verdrinking, altijd uren na schooltijd, in avonden en weekenden. Zelfs vakanties zijn niet heilig. Moet ook onderwijs gedraaid worden."

Hoog personeelsverloop

80% van de respondenten geeft aan dat er binnen hun organisatie spraken is van een personeelstekort, bij zwemonderwijzers is dat zelfs 87%. Je ziet ook dat grotere organisaties (sportbedrijven en sportbonden) te kampen hebben met meer dan 8 medewerkers die het afgelopen jaar vertrokken zijn. Veel zwembaden hebben geen groot personeelsbestand.

aantal medewerkers bedrijf vertrokken in 2022?				
	0 tot 3	3 tot 5	5 tot 8	8 of meer
sector	24%	28%	22%	26%
Zwembad cao	33%	32%	20%	15%
Vermo cao	16%	26%	27%	31%
Sport cao	19%	19%	19%	43%

Sport is onderwijs, zwemles vooral

We hebben ook gevraagd wat er gedaan kan worden om personeel te behouden voor de sector? De meest genoemde oplossingen zijn een hoger salaris en meer waardering voor het vak. Zwemonderwijzers vinden dat ze onderbetaald worden ten opzichte van het primair onderwijs. Ze geven aan dat zwemles ook onderwijs is. Ook moet er meer geïnvesteerd worden in de begeleiding van jonge mensen.

Van de oplossingen die de FNV aandraagt, steunt een grote meerderheid dat iedereen minimaal 14 euro gaat verdienen. Ook de automatische prijscompensatie (in de cao Vermo reeds afgesproken) vinden respondenten belangrijk. Toeslagen zien mensen als belangrijk waarderinginstrument.

Ik wil dat iedereen minimaal 14 euro per uur gaat verdienen (verhoging minimumloon via de cao)

Zorgen om baanbehoud

Er is een verschuiving te zien in het aantal mensen dat zich meer zorgen maakt over de toekomst van zijn of haar baan. Op dit moment maakt 27% zich (zeer) veel zorgen, in 2021 was dit 20%. Het percentage is het hoogst onder zwembadpersoneel (31%). Er worden veel redenen genoemd, waaronder de energiecrisis, de toenemende kosten ook bij consumenten, weinig aandacht voor het vak zwemonderwijzer, maar ook de afhankelijkheid van de lokale politiek o.a. bij aanbestedingen.

"Ik heb het gevoel dat er weinig rekening wordt gehouden met je leeftijd of met de toekomst naar mate je ouder wordt. Ik durf niet vragen wat er gebeurt als ik merk dat ik dingen niet meer volhoud of kan vanwege mijn leeftijd. Nu totaal nog geen problemen maar een collega van 62 wordt het behoorlijk moeilijk gemaakt. Zij loopt nu haar tenen. Ik zou het verschrikkelijk vinden om zo naar het pensioen te moeten werken. Dat heeft niemand verdiend."

"Iedereen moet leren zwemmen. In dat opzicht zal er altijd een zweminstructeur nodig zijn. Maar of mijn geliefde zwembad overeind kan blijven staan, vind ik spannend. Ook in combinatie met de huidige elektra- en gasprijzen."

"Het zwembad gaat over 4 jaar misschien dicht omdat de politiek nog geen besluit heeft genomen. Waardeloos dat deze beslissing zo lang moet duren."

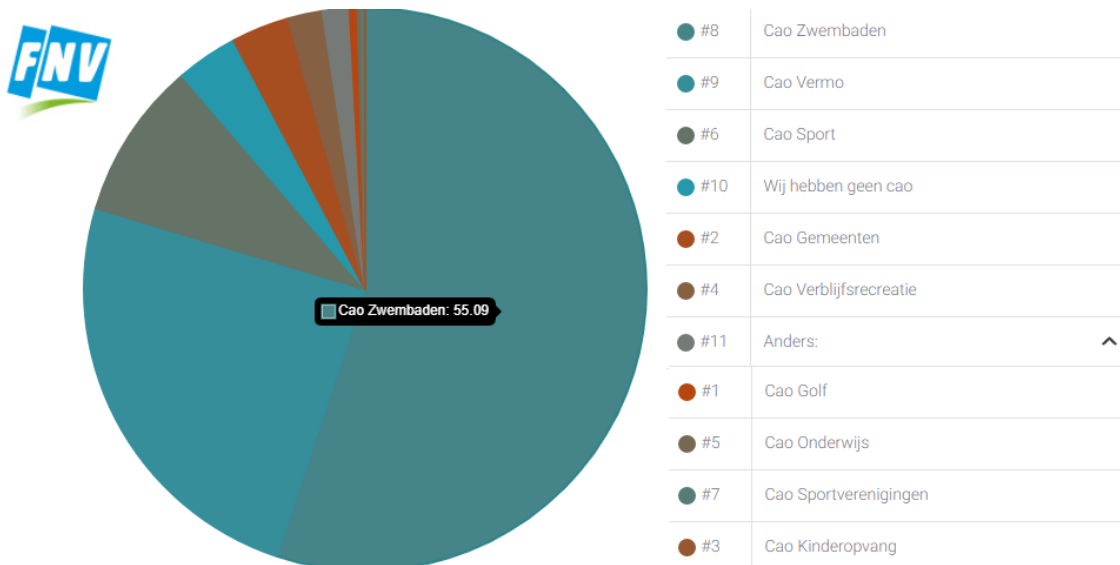
Eén sport-cao

De FNV pleit al jaren voor één cao voor de gehele sportsector. Nu vallen sportprofessionals nog onder meerdere cao's, die niet allen onder de sector sport vallen, zoals onderwijs, zorg en welzijn, maatschappelijk werk, gemeenten of kinderopvang. Het gelijktrekken van arbeidsvoorwaarden via de weg van de cao, is een route die FNV Sport & Bewegen begin dit jaar heeft uitgezet. Dit moet de carrièremogelijkheden van de sportprofessionals vergroten. Een sport cao kan volgens deze enquête rekenen op een groeiend draagvlak. In 2021 stond het op plek 4 in de top 10 van belangrijke onderwerpen, dit jaar op plek 2. Op plek 1 staat onverminderd: koopkracht verbeteren.

Ben je tevreden over je cao?

Nee, zegt 58% van de medewerkers in de cao Zwembaden, 47% van de cao sport, en 22% van de cao Vermo. Het gesprek over je arbeidsvoorwaarden aangaan doet een derde met hun werkgever (29%) of or (16%) maar nog veel te weinig met de vakbond (9%). Bewustwording dat lid worden van de vakbond invloed betekent op je arbeidsvoorwaarden is nodig.

Van de 510 respondenten was 48% lid van de FNV. 60% is vrouw en 63% is jonger dan 53 jaar.

Vragen?

Neem contact op met bestuurder Ingrid Koppelman via sportenbewegen@fnv.nl of 06-38675090.